

Lupa poiketa rauhoitetun meriuposkuoriaisen (*Macroplea pubipennis*) rauhotusmääräyksistä lin Praavanlahdella

HAKIJA

VIREILLE

7.7.2023

HAKEMUS

Hakija ja hänen edustamansa yhteisen veneväylän muut käyttäjät ovat hakeneet Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lupaa poiketa rauhoitetun lajin, meriuposkuoriaisen (*Macroplea pubipennis*), rauhotusmääräyksistä. Hakemus liittyy lissä Praavanlahden rannalla Etelä-lin jakokunnan yhteisellä vesialueella (139-401-876-5) sijaitsevan hakijoiden yhteisessä käytössä olleen venevalkaman huoltoruoppaukseen. Kohde sijoittuu kiinteistön 139-401-123-11 länsipuolelle. Hakemuksen mukaan kyseinen venevalkama on kaivettu 1960-luvun alkupuolella. Hakemuksessa todetaan, että ilman 5-10 vuoden välein tehtävää huoltoruoppausta valkamaan johtava väylä tukkeutuu meren tuoman maa-aineksen johdosta pienveneellä kulkemiseen kelvottomaksi. Väylä on altis länsimyrskyjen tuomalle maa-ainekselle. Rannan mataluuden takia joinain talvina myös pohjaan asti jäätyneet jäät siirtävät ahtautuessaan maamassoja uusille paikoille. Hakija tuo esille, että edellä mainituista syistä valkamaa tai johtavaa veneväylää on koko sen 60-vuotisen olemassaolon ajan jouduttu ruoppaamaan 5-10 vuoden välein. Ruoppaus on tehty aina maltillisesti vain pienveneellä kulkemisen kannalta välttämättömiin kohtiin, kuten on tarkoitus tehdä nyt ja jatkossakin. Hakemukseen on liitetty kuvallitteinä otteet historiallisista ilmakuvista alueelta, vuosilta 1996-2020, joilla huoltoruoppauksen tarpeellisuutta myös perustellaan. Hakijan kuvauksen mukaan valkamasta ei pääse tällä hetkellä vesille soutuveneelläkään.

Hakijat tuovat hakemuksessaan esille, että meriuposkuoriaisen uhanalaisuusluokitus on lieventynyt vaarantuneesta silmälläpidettäväksi, samoin tuodaan esille, että kartoitusten lisääntyessä uusia esiintymäalueita on laji.fi-järjestelmän mukaan nykyisin suhteellisen tiheässä Pyhäjoen ja Kemin välisellä rannikkovyöhykkeellä ja myös Etelä-lin jakokunnan alueella.

Hakijat hakevat määräaikaista poikkeamislupaa meriuposkuoriaisen suojelusta luonnonsuojelulain 83 § mukaiseksi kymmenen vuoden maksimimääräajaksi. Lisäksi pyydetään kannanottoa siitä, tarvitaanko poikkeamisluvan jälkeen uusi ruoppausilmoitus vai voidaanko ruoppausta jatkaa aiemman ilmoituksen perusteella.

Lisäksi hakijat tuovat esille, että valkaman maanpuoleinen pää on rehevöitynyt lähelle pintaa kohoavista tiheistä uposkasveista, jotka kuvaliitteen perusteella ovat kanadanvesiruttoa (*Eloдея canadensis*, haitallinen vieraslaji). Hakemuksen mukaan elävät ja kuolleet vesiruttokasvustot on tarkoitus poistaa mahdollisimman hyvin ruoppauksen yhteydessä.

Hakemukseen on liitetty kiinteistön omistajan, Etelä-lin jakokunnan lausunto, jossa jakokunta puoltaa venevalkaman kunnossapitoa ja huoltoruoppausta.

POHJOIS-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää haetun luvan poiketa rauhoitetun meriuposkuoriaisen (*Macrophea pubipennis*) rauhoitusmääräyksistä seuraavin ehdoin:

1. Lupa oikeuttaa tekemään huoltoruoppauksia päätöksen liitekarttaan 1 (ote alkuperäisen ruoppausilmoituksen kartasta) merkityn olemassa olevan veneväylän alueella, meriuposkuoriaisen havaintopaikkojen läheisyydessä 5-10 vuoden välein.
2. Huoltoruoppauksen yhteydessä väylää ei saa leventää aiemmasta, ruopataan vain siinä leveydessä kuin on veneellä kulkemisen kannalta välttämätöntä. Erityisesti väylän varrella, hiekkapohjalla olevia ahvenvitakasvustoja tulee mahdollisuuksien mukaan säästää.
3. Ruoppausmaat tulee läjittää siten, että ainekset eivät pääse valumaan/huuhtoutumaan takaisin veteen korkeankaan veden aikana.
4. Lupa koskee hakijoita sekä heidän valtuuttamaansa urakoitsijaa.
5. Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana ruoppaustoimia tehtäessä ja esitettävä pyydettyä valvontaan oikeutetulle henkilölle.
6. Hakijoiden tulee toteuttaa venevalkaman alueella havaitun kanadanvesiruton torjuntaa, jotta lajin aiheuttama umpeenkasvu ja lajin leviäminen laajemmalle, esim. meriuposkuoriaisen elinympäristöjen alueelle estetään. Torjuntaan suositellaan käytettäväksi menetelmää, jossa kasvit poistetaan mahdollisimman kokonaisina, laji leviää helposti versonkappaleistakin. Suositeltavaa on kasvustojen nosto vedestä vuosittain esim. kaksi kertaa kasvukauden aikana. Poistettu kasvijäte tulee hävittää esim. kompostoimalla tai hautaamalla etäälle vesistöistä ja ojista siten, että laji ei pääse leviämään jätteistä muualle.
7. Lupa on voimassa liitekartassa merkityllä alueella 31.12.2034 asti. Hakijan tulee raportoida luvan mukaisista toimista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle vuosittain 31.12. mennessä.

PERUSTELUT

Meriuposkuoriainen on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 § 2 momentin ja luonnonsuojeluasetuksen (30.11.2023/1066) 6 § ja liitteen 1 mukaisesti koko maassa rauhoitettu eläinlaji. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kiellettyä on rauhoitetun eläinlajin 1) yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen; 2) pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen; 3) yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäntien kannalta tärkeillä paikoilla. Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen 70 §:ssä säädetystä kiellosta, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 3 § mukaan eliölajin suotuisalla suojelutasolla tarkoitetaan sitä, että laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

Luvan mukaiset toimet sijoittuvat 1960-luvulta saakka käytössä olleen veneväylän alueelle. Kohteen läheisyydestä, väylän länsipuolelta on tehty vuonna 2021 lin rannikkoaluetta koskevissa selvityksissä havainto meriuposkuoriaisyksilöistä ahvenvitakasvustoilta. Veneväylän reunalta havaittu yksilömäärä oli 4 pariskuntaa (8 yksilöä). Selvityksen lisätietojen mukaan kyseinen esiintymä sijaitsi ihmistoiminnan tuottamassa, lännenpuolelta ruovikkoisen hiekkasärkän suojaamassa hiekkapohjaisessa rantavalkamassa. Selvityksen arvion mukaan kyseinen Praavanlahden selvitysalueen itäosa on meriuposkuoriaisen esiintymisen vähämerkityksistä aluetta. Alueen voimakas aalto- ja jääeroosio sekä rannan rehevöityminen todennäköisesti estävät laajempien ahvenvitakasvustojen vakiintumisen alueelle.

Meriuposkuoriainen esiintyy EU:ssa vain Suomessa, lajin levinneisyys Suomessa ulottuu Suomenlahdelta Perämerelle. Lajin esiintymistä on selvitetty viime vuosina Oulun ympäristön rannikkoalueilla melko kattavasti, ja selvitysten tulosten perusteella laji esiintyy koko Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueella. Edustavimmat ja laajimmat esiintymät sijoittuvat suojaisiin, hiekkapohjaisiin lahtiin, joissa on lajin lisääntymiselle välttämättömiä laajoja ahvenvita- tai hapsivitakasvustoja, ja joissa ei ole haitallista rehevöitymistä tai voimakasta aalto- ja jääeroosiota. Verrattaessa vuosien 2013 ja 2019 arvioita EU:n luontodirektiivin lajien suojelutasoista, meriuposkuoriaisen osalta lajin suojelutason on arvioitu parantuneen: v. 2013 epäsuotuisa, riittämätön, heikkenevä (U1-); v. 2019 epäsuotuisa, riittämätön, vakaa (U1=). Suojelutason osatekijöiden osalta vuoden 2019 arvioinnissa lajin tilanne on arvioitu suotuisaksi levinneisyyden, populaation ja tulevaisuuden osalta.

Lupahakemuksen kohteena oleva alue ei eroosioalttiutensa vuoksi ole meriuposkuoriaisen kannalta parasta mahdollista esiintymisaluetta, joten todennäköisyys lajin yksilöiden tuhoutumiselle on verrattain vähäinen. Suunnitellut toimenpiteet kohdistuvat jo aiemmin ruopatulle alueelle, ruoppaus on ilmoitettu

tehtäväksi maltillisesti (vain kulkemisen kannalta välttämättömään syvyyteen), eikä veneväylää ole tarkoitus leventää. Kyseinen veneväylä on ollut käytössä hakemuksen tietojen ja historiallisten karttojen/ilmakuvien perusteella useita kymmeniä vuosia. Edellä kuvatun perusteella, lupaehtojen mukaisesti toteutettuna ruoppauksesta ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Asiasta on toimitettu ruoppausilmoitus 19.6.2023, eikä suunnitelma ole tästä muuttunut. ELY-keskuksen näkemys on, että hankkeesta ei tarvitse toimittaa uutta ruoppausilmoitusta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 3 §, 69 § 2 mom, 70 §, 83 §

Luonnonsuojeluasetus (30.11.2023/1066) 6 §, liite 1

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Luvan mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä vasta kun lupa on saanut lainvoiman. Luvanhakijan velvollisuus on tarkistaa päätöksen lainvoimaisuus Pohjois-Suomen hallinto-oikeudesta.

MAKSUA KOSKEVA PÄÄTÖS

Maksuvelvollinen: hakija (erillinen lasku lähetetään myöhemmin)

150 euroa

Poikkeus eliölajien rauhoitussäännöksistä

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Marja-Liisa Seväkivi ja ratkaissut ylitarkastaja Maarit Vainio.

Lisätietoja päätöksestä antaa tarvittaessa ylitarkastaja Marja-Liisa Seväkivi,
marja-liisa.sevakivi@ely-keskus.fi

25.4.2024

POPELY/2304/2023

LIITTEET

Liitekartta
Asiakirjan sähköinen hyväksymismerkintä
Valitusosoitus
Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

TIEDOKSIANTO

Hakijat (sähköpostitse)
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri (sähköpostitse)
Iin kunta (sähköpostitse)

PÄÄTÖKSEN YLEISTIEDOKSIANTO

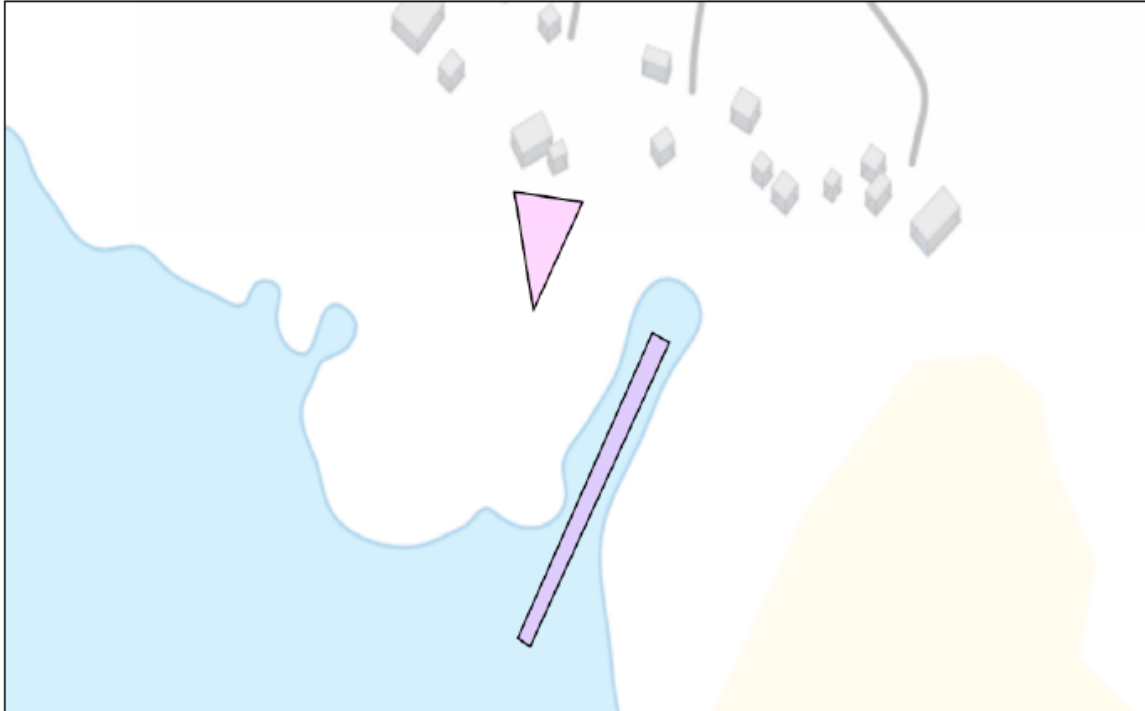
Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 § mukaisella yleistiedoksiannolla.
Yleistiedoksiantoa koskeva ilmoitus julkaistaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa -> Kuulutukset

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö / Lymo
Suomen ympäristökeskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: [REDACTED]

25.4.2024

POPELY/2304/2023

Liitekartta 1. Poikkeuslupaa koskeva ruoppausalue ja läjitysalue**Alueet:**Ruoppausmassojen läjitysalue (201.2 m²)Ruoppausalue (292.8 m²)

Tämä asiakirja POPELY/2304/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
POPELY/2304/2023 har godkänts elektroniskt

Seväkivi Marja-Liisa 25.04.2024 10:06

Vainio Maarit 25.04.2024 10:12